

mogelijk gemaakt. Onze opmerking, dat een vroeg toedienen van een antibioticum bij mastitis niet belangrijk lijkt, is daarvoor een argument. Nelemans' kritiek op de veelheid van gegevens kunnen wij begrijpen, het had eenvoudiger gekund. Het door ons gebruikte enquêteformulier is in 1958 door het „Nederlands Instituut voor Praeventieve Geneeskunde" gezien en gecorrigeerd. Tegen onze criteria betreffende de diagnose van mastitis werden geen bezwaren gemaakt. Ons onderzoek, dat dus niet het fiat had van het „college van dienstbare mannen", is geboren uit de behoefte iets te doen op het gebied van de huisartsgeneeskunde (c.q. kunde), waarover nog weinig vaststond.

Als we het nu nog eens rustig bekijken, valt ons een zwakke plek op, waar de golven van kritiek merkwaardigerwijze langs zijn gespoeld. Dat zijn de 19 gevallen in de tweede week post partum. Daar zijn zeker gevallen van zogstuwning zonder meer bij geweest. Er zal dus een aantal gevallen (misschien wel 13 of 14 als we de reeks laten opklimmen) bij zijn, waarvan de diagnose mastitis twijfelachtig is. Het is

echter nooit te zeggen wat het wordt, maar het zou wel zaak zijn, vooral in de eerste twee weken post partum, niet te vroeg met een antibioticum te beginnen (dat zijn naar wij menen ook de gevallen, waar de Snoo op doelt, kennelijk uit de kliniek).

De huisarts blijft echter de mastitis zien als een schrikbeeld met pus, incisies, contra-incisies, drains, frequente verbandwisselingen en verdriet in het gezin. Dat 56 van de 58 vrouwen dit bespaard bleef verheugt ons, want hiertegenover staat nog steeds de mening, dat men een mastitis moet laten rijpen om vervolgens naar het mes te grijpen.

Tenslotte nog één opmerking over de „wetenschappelijke" kant van ons verslag. We hebben dit beslist niet vooropgesteld, wat Nelemans wel doet als hij over „minimale eisen" spreekt. We hebben met enthousiasme de gegevens verzameld en getracht deze te rangschikken en zelfs met enig plezier de zwaarwichtige reacties gelezen.

C. Giesberts en D. J. Hartman

NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

UIT DE NOTULEN

Bestuursvergadering van 12 januari 1961

Moeilijkheden met de personeelsbezetting van het secretariaat waren oorzaak van het ontbreken van verslagen in deze rubriek gedurende een aantal maanden. De gehele achterstand in te halen ligt niet in het voornemen. Wel zal worden getracht vanaf deze eerste bestuursvergadering in het nieuwe jaar weer regelmatig mededeling te doen over wat het N.H.G.-bestuur bezighoudt en op deze wijze enigszins te voorzien in de behoefte aan informatie van de N.H.G.-leden of — zo men wil — aan een soort periodieke verantwoording-in-het-kort van de bestuurswerkzaamheden.

Omstreeks de jaarwisseling had het N.H.G.-bestuur het vertrek te betreuen van van der Marel, die namens de L.H.V. en van Melief, die namens de Maatschappij het N.H.G.-bestuur van advies dienden. De voorzitter sprak namens het N.H.G. dankwoorden voor het vele, dat beide collega's voor het Genootschap hebben gedaan en onderstreepte nog eens het grote belang, dat het N.H.G.-bestuur aan deze vertegenwoordigingen hecht. Hij prees zich echter gelukkig collega L. J. Degenaar als opvolger van van der Marel in de vergadering te kunnen verwelkomen en sprak namens alle aanwezigen de wens uit voor een goede en vruchtbare samenwerking, daarbij tevens uiting gevende aan zijn hoop binnenkort ook in de gelegenheid te zijn een opvolger van Melief te mogen begroeten.

In overleg met de congrescommissie werd besloten de geriatrie in het programma van het ledencongres 1961 op te nemen en de pedagogie een plaats te geven in het programma van het ledencongres 1962.

Met de secretaris van het centrum Drente werd van gedachten gewisseld over de situatie in zijn centrum. Voor een regelmatig centrum-leven zijn er eigenlijk te weinig leden en bovendien spelen de grote afstanden tussen de drie daarvoor in aanmerking komende centra (Assen, Emmen en Meppel) hierbij nog een ongunstige rol. Als eerste middelen om te komen tot een uitbreiding van het aantal leden en tot activering van de reeds aanwezige leden werden genoemd de persoonlijke benadering en het inrichten van een tentoonstelling, omlijst door enkele voordrachten over het N.H.G. in een drietal plaatsen in deze provincie.

Met de per 1 februari 1961 benoemde chef de bureau, de heer J. F. Jongeneel, werd kennis gemaakt. De voorzitter sprak de hoop uit, dat deze nieuwe functionaris zich in het Genootschap zal thuis voelen en een groot aandeel zal hebben, niet alleen in het secretariaatswerk, maar met name ook in het tot stand brengen van een goede coördinatie tussen alle organen van het Genootschap, waarbij de gedachten natuurlijk in de eerste plaats uitgaan naar de centra.

Memoranda van alle bestuursleden over het activeren der centra werden besproken. Besloten werd het D.B. op te dragen een plan op te stellen, na zich van deskundige voorlichting te hebben voorzien.

In verband met de te organiseren conferentie „Opleiding Huisarts" hadden enkele leden een persoonlijk en zuiver informatief contact gehad met hoogleraren van verschillende universiteiten. De uiteenlopende meningen, die bovendien niet de opvattingen van de faculteiten in hun geheel vertegenwoordigen en tot grote omzichtigheid manen, waren aanleiding het D.B. te verzoeken de opzet van een dergelijke conferentie eerst nog eens met een in deze aangelegenheden deskundige te bespreken.

Ook over de rol, die de farmaceutische industrie zou kunnen spelen bij de financiering van noodzakelijke N.H.G.-activiteiten, werd uitvoerig van gedachten gewisseld. Algemeen was men het er over eens, dat dan aan de farmaceutische industrie als geheel financiële hulp zou moeten worden gevraagd en niet aan enkele, bij een bepaald onderzoek betrokken industrieën afzonderlijk.

Mogelijkheden voor een beter contact met de „Kruisverenigingen" werden onder het oog gezien, maar tot een concreet plan kwam het nog niet. Dit neemt niet weg, dat unaniem een nauwe samenwerking met het „kruiswerk" als uiterst belangrijk werd gezien.

Tenslotte werd namens de landelijke studiegroep „Praktijkvoering" nog medegedeeld, dat de definitieve zwangerschapskaart nu gereed is.

Bestuursvergadering van 9 februari 1961

In deze vergadering werd Dr J. C. van Es gekozen tot ondervoorzitter van het Genootschap.

Mededeling werd ontvangen, dat de Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst vanaf 1 februari 1961 in de vergaderingen van het N.H.G.-bestuur zal worden vertegenwoordigd door haar secretaris, W. J. de Jager. Aldus is op gelukkige wijze voorzien in de opvolging van P. B. A. Melief. De voorzitter sprak er zijn voldoening over uit, dat de Maatschappij haar vertegenwoordiging in het N.H.G.-bestuur heeft willen continueren en gaf uiting aan zijn hoop, dat de samenwerking met de Jager even nuttig en aangenaam zal zijn, als deze jarenlang met Melief is geweest.

Van 27 tot 29 april 1961 zal door de commissie Nascholing, in samenwerking met het Dr Veeger instituut en de r.k. universiteit, te Nijmegen een huisartscursus worden georganiseerd, die tot thema zal hebben „Maatschappelijke facetten van gezondheid en ziekte". Dat de minister van Maatschappelijk Werk, Dr M. A. M. Klompé, bereid is gevonden deze cursus te openen en de minister van Sociale Zaken en Volks-

gezondheid Mr. Dr Ch. J. M. A. van Rooy bij de sluiting zal spreken, werd door het N.H.G.-bestuur zeer op prijs gesteld en gezien als een uiting van belangstelling van de overheid voor het werk van het N.H.G.

De door het Genootschap te beleggen conferentie over de opleiding van de arts was wederom onderwerp van bespreking. Besloten werd eerst nog contact op te nemen met de door de Maatschappij ingestelde commissie „Opleiding Huisarts”. Verder werd de mogelijkheid overwogen eerst met vertegenwoordigers van overheid, Maatschappij en universiteiten een conferentie te beleggen over de taak en de functie van de huisarts en daarop dan te laten aansluiten een gedachtenwisseling over de opleiding van de huisarts. Deze moeilijke materie vraagt veel denkwerk en voorzichtig overleg en het laat zich dan ook aanzien, dat een dergelijke conferentie niet vóór het najaar zal zijn te realiseren.

Naar aanleiding van het aan het bestuur aangeboden jaarverslag van de commissie voor redactie van „huisarts en wetenschap” sprak het bestuur zijn bijzondere waardering uit voor de onvermoeide inspanning, die deze commissie zich getroost om deze maandelijks uitgegeven kwalitatief en kwantitatief op het tegenwoordige hoge niveau te handhaven.

Het in 1953 uitgebrachte rapport van de Maatschappij-commissie tot bestudering van maatregelen, welke kunnen leiden tot inschakeling van de huisarts en de huisarts-gemeentearts in het preventieve en positieve gezondheidswerk, werd besproken. Nagegaan zal worden in hoeverre hieruit voor het N.H.G. nog taken voortvloeien.

Gedemonstreerd werd een door de firma Specia vervaardigd mapje voor het meenemen van de werkkaarten bij het visite rijden. Dit mapje zal door genoemde firma gratis worden verstrekt aan alle huisartsen, die de N.H.G.-werkkaart gebruiken.

Stappen zullen worden ondernomen de hoofdpijnstatus, zoals die in „huisarts en wetenschap” is gepubliceerd, in een handzame vorm aan alle huisartsen in Nederland toe te zenden. Een door de werkgroep „Documentatie Huisarts” onderzochte methode om ten behoeve van „huisarts en wetenschap” referaten te ontlenen aan „Excerpta Medica” werd door het N.H.G.-bestuur van de hand gewezen omdat er de voorkeur aan werd gegeven te trachten de landelijke studiegroep „Artikelen-documentatie” tot verhoogde activiteit te brengen, nog afgezien van de enorme kosten, die het „kopen” van referaten voor het Genootschap zou meebrengen.

Bestuursvergadering van 9 maart 1961

Voor een verheugend bericht had T.N.O. gezorgd door de subsidie-aanvraag voor het tonsillitis-onderzoek, het N.H.G.-jaaronderzoek 1961, geheel goed te keuren. Woorden van dankbaarheid werden gericht aan het adres van T.N.O., zonder welks hulp het uitvoeren van een zo groot landelijk onderzoek onmogelijk zou zijn.

Op verzoek van de L.H.V. zal het bestuur trachten een bijdrage te leveren aan het formuleren van het antwoord op de vraag in welke mate het werk van de huisarts per patiënt in de afgelopen jaren is toegenomen.

De plannen voor het ledencongres 1961, die door de congrescommissie worden voorbereid, vonden instemming bij het bestuur. De geriatrie zal een van de hoofdonderwerpen zijn. In verband met het eerste lustrum, dat het Genootschap dan viert, zal aan dit ledencongres een enigszins feestelijk karakter worden gegeven.

Een bespreking met de voorzitter van het centrum Zeeland leverde voor beide partijen enige verhelderende gegevens op. In een centrum als Zeeland belemmert de geografische structuur in belangrijke mate het contact tussen de N.H.G.-leden. Niettemin zijn er ook voor dit centrum grotere mogelijkheden. De vraag naar enige stimulerende leiding van buiten af bleek te bestaan, althans een op verantwoorde wijze richting geven aan potentiële activiteiten, aangepast aan de lokale situatie. Dit directe contact met een vertegenwoordiger van een centrum met specifieke moeilijkheden en verwachtingen, was als steeds weer uiterst boeiend en belangwekkend. In aansluiting aan dit gesprek werd uitvoerig van gedachten gewisseld over de mogelijkheden de centra tot grotere activiteit en tot bredere belangstelling te brengen. Algemeen was men van mening, dat er een grote behoefte bestaat aan

Kijk, zo maakt U zelf uw boek!

*In een minuutje
groeit van uw losse
bladen...*

*een solide,
prachtig boekwerk!*

*Maak zelf een boek van uw blad met de
VERZAMELBAAND*

NAALDBANDEN

*voor de VIERDE jaargang van „huisarts en wetenschap”
zijn verkrijgbaar à f 3,75 per stuk.*

★

*In deze band kan men zelf de tekstpagina's
van de jaargang verzorgen.*

★

*Banden kunnen worden aangevraagd
door middel van storting van f 3,75 op postgiro no. 2906
van Rotterdamse Bank, Kantoor Rapenburg te Leiden
met vermelding:
„huisarts en wetenschap” naaldband 4e jaargang.*

concreet geformuleerde methodieken en praktische onderwerpen, die door de centra kunnen worden bestudeerd en dat van de kernorganen van het Genootschap kan worden verwacht in deze behoefte te kunnen voorzien. Besloten werd een contactcommissie in het leven te roepen, bestaande uit vertegenwoordigers van het bestuur, de commissies Wetenschappelijk Onderzoek en Nascholing en de landelijke studiegroepen „Praktijkvoering” en „Obstetrie en Gynaecologie”. De aan deze commissie te verstrekken opdracht zal zijn: zo snel mogelijk te komen tot een inventarisatie van hetgeen de centra kan worden aanbevolen aan praktisch realiseerbare werkzaamheden. De keuze zal daarbij uiteraard geheel aan de centra worden overgelaten, tenzij men plaatselijk boven suggesties aan „opdrachten” de voorkeur mocht geven. Dat daarnaast voor sommige centra een persoonlijk contact met bestuursleden nog urgenter is voor de noodzakelijke reanimatie, werd door alle aanwezigen onderschreven. Weliswaar zal dit voor sommige bestuursleden een nog grotere belasting vormen, maar voor deze absolute noodzakelijkheid zal alles moeten wijken. Mogelijk zullen buurcentra elkaar inspirerende bijstand kunnen verlenen en daardoor de bestuursleden op dit punt enigszins kunnen ontlasten.

Vertoond werd nog de film „Enquiry into General Practice”, die het N.H.G. in eigendom heeft. Wel was men van mening, dat de film in deze vorm eigenlijk niet zo geschikt is voor algemeen gebruik in Nederland, maar dat er een belangrijk onderwerp in wordt aangesneden, dat zeker tot vruchtbare discussie aanleiding kan geven. Getracht zal worden de film van een minder op de Engelse toestanden afgestemde toelichtende pro- en epiloog te voorzien.

P. den Duyn, secretaris.

UIT DE CENTRA

Centrum Oost-Brabant

Op de vergadering van 14 maart welke te Boxtel werd gehouden, heeft Pijnenburg uit Son op een overzichtelijke wijze een interessante uiteenzetting gegeven over hepatitis infectiosa of virus hepatitis, waarvoor zich pas na 1945 een grote